

LR: dom 1997-06-27, mål nr Ö 18867-96 (ref)
KamR: dom 1998-02-10, mål nr 5115-1997 (ref)

Ö 6/96

Ni har ansökt om auktorisation som revisor. Efter företagen undersökning gör Revisorsnämnden (RN) följande bedömning.

Sedan den 1 maj 1996 är Ni föräldraledig. Ledigheten beräknas vara t.o.m. den 31 augusti 1997. Under ledigheten kommer Ni att arbeta med revision sammanlagt cirka 400 timmar.

För att erhålla auktorisation som revisor krävs enligt 5 § lagen (1995:528) om revisorer bl.a. att sökanden **yrkesmässigt utövar revisionsverksamhet**. Enligt RN:s uppfattning innebär detta krav som regel att den sökande skall arbeta åtminstone halvtid med yrkesmässig revision. Då heltid anses motsvara 1 600 arbetstimmar under ett år innebär halvtid således minst 800 timmar. Ni uppfyller inte detta krav. RN avslår därför Er ansökan.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Siv Björs, Anne-Charlotte Eggwertz, Elisabet Fura-Sandström, Birgitta Lindén, Jan-Erik Moreau, Eva-Britt Nordhall och Per Thorell. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell samt avdelningsdirektören Gunilla Arvidsson, föredragande.

Länsrätten i Stockholms län, rotel 31 Dom 1997-06-27 i mål nr Ö 18867-96

A-son har överklagat Revisorsnämndens beslut och yrkat att hon skall meddelas auktorisation som revisor. Till stöd för sin talan har hon anfört följande. Hon är sedan den 1 september 1988 anställd som revisor hos X i Ystad. Från och med den 1 mars 1989 har hon arbetat heltid. Heltidsanställningen kvarstår fortfarande varför hon anser att hon yrkesmässigt utövar revisionsverksamhet. Den 21 april 1996 födde hon en dotter och från och med den 1 maj 1996 är hon föräldraledig. Föräldraledigheten sträcker sig till och med den 31 augusti 1997, dock med ett flertal avbrott för arbete. Från den 1 september 1997 avser hon att arbeta heltid. Att hon för tillfället är föräldraledig bör enligt hennes mening inte påverka Revisorsnämndens beslut. Att ta ut sin lagstadgade rätt till föräldraledighet upplever hon som en fullkomligt naturlig och självklar del av livet. Hon är dessutom fortfarande revisionsansvarig för ett antal revisionsuppdrag. Under föräldraledigheten kommer hon att arbeta med samtliga bokslutsdatum (30/4, 30/6, 31/8 och 31/12) vilket innebär att hon inte kommer att vara frånvarande från arbetet under någon längre sammanhängande period. Till detta kommer att hon har "bakjour" på flera av de klienter som hon tidigare var ansvarig för. Med bakjour avses att hon finns till hands för att diskutera planeringen av revisionen. Under hela ledigheten har hon täta kontakter med kontoret. Dessutom tar hon löpande del av den information och de nyheter som distribueras samt deltar i utbildning. Hennes bedömning är hon kommer att arbeta cirka 400 timmar under ledigheten med start i september 1996. Enligt Revisorsnämnden innebär kravet på yrkesmässigt utövande av revisionsverksamhet att den sökande skall arbeta åtminstone halvtid med yrkesmässig revision. Vad hon kan se kan man i lagtext ej finna stöd för denna tolkning. Om länsrätten skulle göra samma tolkning som Revisorsnämnden anser hon att man bör mäta antalet timmar per kalenderår och inte enbart

under den period hon är föräldraledig. Under perioden 1 januari 1996 – 31 december 1997 kommer hon att arbeta cirka 800 timmar per kalenderår. Det känns ytterst märkligt att efter att ha arbetat som revisor i så många år, genomgått erforderlig utbildning och praktik, genomgått skriftliga och muntliga kunskapsprov samt uppfyllt övriga formella krav, inte erhålla auktorisation på grund av att ansökan handläggs i samband med föräldraledigheten. Hade hon erhållit sin auktorisation dagen innan hon gick hem på föräldraledighet hade auktorisationen inte upphävts. Hon har svårt att se logiken i detta. Det är nämligen så att föräldraledighet enligt Revisorsnämndens praxis inte utgör hinder för att ha kvar eller få förnyelse av auktorisationen. Inte heller långvarig sjukdom utgör ett sådant hinder. I dessa fall bedömer Revisorsnämnden uppenbarligen att revisorerna är yrkesverksamma. Då hon har de kvalifikationer som krävs för auktorisation upplever hon det som förvånande och möjligen även könsdiskriminerande att hennes yrkesverksamhet ifrågasätts. Hon anser att hon efter bästa förmåga försöker kombinera sin yrkesverksamhet med sin roll som förälder.

Revisorsnämnden har bestritt bifall till överklagandet och anfört följande. Det finns i lagen om revisorer ingen möjlighet till undantag från verksamhetskravet. I avsaknad av närmare precisering i lagen eller dess förarbeten av innebörden av uttrycket "yrkesmässigt utöva revisionsverksamhet" har Revisorsnämnden bedömt att sökanden för att uppfylla verksamhetskravet vid auktorisationstillfället skall arbeta åtminstone halvtid. Denna tolkning innebär att den som är tjänstledig inte kan auktoriseras förrän han återgått till minst halvtidstjänstgöring. Det räcker således inte med att övriga villkor för att erhålla auktorisation är uppfyllda. Revisorsnämnden anser inte att lagen lämnar utrymme för att särbehandla den som är tjänstledig på grund av föräldraledighet.

Länsrätten förklarade med ändring av Revisorsnämndens beslut att A-son skall beviljas auktorisation som revisor. Som skäl anfördes bl.a. följande

Enligt 5 § lagen om revisorer skall sökanden för att bli auktoriserad revisor bl.a. yrkesmässigt utöva revisionsverksamhet.

Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR) och Svenska Revisorsamfundet (SRS) har yttrat sig i målet.

Länsrättens bedömning.

Enligt Revisorsnämndens hittillsvarande praxis återkallas inte auktorisationen om revisorn utnyttjar sin lagstadgade rätt till föräldraledighet. Kommerskollegium, som tidigare var tillsynsmyndighet, synes ha intagit samma ståndpunkt och motiverat denna praxis med att revisorn under föräldraledigheten har en så stark anknytning till yrket att yrkesverksamhetskravet under en relativt lång tid är uppfyllt. Om revisorn är föräldraledig vid tidpunkten för ansökan om eller som i detta fall beslut rörande auktorisation gäller enligt Revisorsnämnden motsatt förhållande. Då anses yrkesverksamhetskravet inte uppfyllt. Detta leder till konsekvensen att en revisor som ansöker om auktorisation omedelbart innan föräldraledigheten inleds, och den planerade föräldraledigheten inte kommer till Revisorsnämndens kännedom, beviljas auktorisation om kraven i övrigt är uppfyllda och förblir auktoriserad under ledigheten medan en revisor som antingen ansöker sedan ledigheten påbörjats eller ansöker före ledigheten och Revisorsnämnden under handläggningen får kännedom om denna får avslag på sin ansökan. En sådan ordning saknar enligt länsrättens mening konsekvens. Kravet på att sökanden skall yrkesmässigt utöva revisionsverksamhet måste kunna anses uppfyllt i båda fallen förutsatt att en sammanvägning av relevanta omständigheter i övrigt leder till en sådan bedömning. A-son är sedan 1988 fast anställd på en revisionsbyrå. Hon har bedömt att hon under föräldraledigheten kommer att arbeta cirka 400 timmar. Hon kommer att delta i utbildning och löpande ta del av yrkesinformation. Från och med den 1 september 1997 avser hon att återgå till heltidsarbete på byrån. Mot bakgrund av detta finner länsrätten vid en samlad bedömning att A-son, i likhet med den praxis som

tillämpas när en redan auktoriserad revisor blir föräldraledig, under ledigheten måste anses ha en så stark anknytning till yrket att lagens yrkesverksamhetskrav är uppfyllt. Hennes ansökan skall därför bifallas.

Kammarrätten i Stockholm, avdelning 5

Dom 1998-02-10 i mål nr 5115-1997

Revisorsnämnden har yrkat att länsrättens dom skall undanröjas och att kammarrätten skall fastställa Revisorsnämndens beslut att avslå A-sons ansökan om auktorisation som revisor. Till stöd härför har Revisorsnämnden anfört bl.a. följande. Länsrätten bygger sin dom på felaktiga grunder när man finner att A-son, i likhet med den praxis som tillämpas när en redan auktoriserad revisor blir föräldraledig, under ledigheten måste anses ha en så stark anknytning till yrket att lagens yrkesverksamhetskrav är uppfyllt. Någon praxis att inte återkalla auktorisationen om revisorn utnyttjar sin lagstadgade rätt till föräldraledighet finns inte. Myndigheten har ännu inte haft anledning att ta ställning till någon anmälan om en revisors tjänstledighet under pågående auktorisationsperiod.

A-son har bestritt bifall till överklagandet och i huvudsak anfört följande. Av olika anledningar kom hon under perioden den 1 september 1996 – den 31 augusti 1997 att arbeta totalt 233 timmar jämfört med tidigare uppskattade 400 timmar. Detta borde inte ha någon avgörande betydelse för domslutet. Därutöver har hon lagt ned mycket tid på att hålla sig uppdaterad inom yrket. Hon har bestämt sig för att arbeta deltid, 75 %. I grunden har hon sin tidigare heltidsanställning kvar men utnyttjar den rätt småbarnsföräldrar har till deltidsarbete.

Kammarrätten avslag överklagandet på följande skäl

För att bli auktoriserad revisor krävs enligt 5 § lagen om revisorer bl.a. att sökanden yrkesmässigt skall utöva revisionsverksamhet.

A-son har gjort gällande att hon vid tiden för ansökan om auktorisation yrkesmässigt utövade revisionsverksamhet trots att hon då påbörjat föräldraledighet på grund av barns födelse. Revisorsnämnden har däremot hävdats att så inte var fallet.

Syftet med den angivna bestämmelsen torde främst vara att upprätthålla kravet på de auktoriserade revisorernas yrkesskicklighet. Vid bedömningen av frågan om yrkesverksamhetskravet är uppfyllt för den som är ledig från sin anställning måste enligt kammarrättens mening en helhetsbedömning göras av samtliga omständigheter av betydelse. Härvid bör beaktas bl.a. anställningsförhållanden, den tid och omfattning sökanden varit verksam i yrket före ledigheten, ledighetens art och längd, eventuell tjänstgöring under ledigheten och sökandens avsikt i fråga om tiden efter ledigheten.

Av handlingarna i målet framgår bl.a. följande. A-son är sedan september 1988 anställd hos revisionsbyrån X. Hon har arbetat heltid sedan mars 1989. Hennes arbetsgivare har i ett intyg den 10 april 1996 redogjort för hennes revisionsverksamhet under anställningstiden. Efter att den 21 april 1996 ha fött en dotter var hon fr.o.m. den 1 maj 1996 föräldraledig. Hon har förklarat att hennes avsikt var att återgå till sitt yrkesarbete efter ledigheten. Dessutom har hon uppgett att hon under ledigheten skulle utföra revisionsarbete i viss utsträckning och att hon löpande skulle ta del av information och delta i utbildning.

Med hänsyn till det anförda finner kammarrätten att A-son, som numera återgått i arbete, vid tiden för sin ansökan haft en så stark anknytning till sitt yrke att hon måste anses ha yrkesmässigt utövat revisionsverksamhet i den mening som avses i 5 § lagen om revisorer. Hinder mot auktorisation på den av Revisorsnämnden angivna grunden har därför inte förelegat. Inte heller i övrigt har framkommit något hinder mot auktorisation av A-son.